

Matrea

Matrea

Amora Delicata

J.M. Bugter

Schrijver: J.M. Bugter
Coverontwerp: J.M. Bugter
ISBN: 9789402139761
© J.M. Bugter

Voor mijn dochters

Op de top van een heuvel stond een eenzame man. Zelfs in het licht van de volle maan viel hij niet op, want zijn lange, magere gedaante was helemaal in het zwart gehuld. Hij had zwart haar dat doorschoten was met zilveren draden, en diepliggende donkere ogen. Ook zijn gezicht was mager, met een lange, spitse neus en een uitstekende kin. In gedachten verzonken staarde hij in de verte en slechts een ding overheerste die gedachten: wraak.

Terwijl voor hem de maan onder ging, kwam achter hem de zon op. Hierdoor kleurde ook de maan bloedrood. Alsof het een aankondiging was van de zware tijden die de wereld te wachten stonden. Hij zag het niet, dit prachtige gratis schouwspel van moeder natuur. Hij rook ook de geuren van de nieuwe dag niet. Geuren vol beloften. De vogels zetten vol plezier hun morgenlied in, maar ook hier had hij geen aandacht voor.

In het opkomende licht werden de tenten van het leger, dat aan de voet van de heuvel gestationeerd was, steeds beter zichtbaar. In de ogen van de man verscheen een duistere glans en zijn mond vertrok in een sardonische grijns. De soldaten die nu langzaam ontwaakten zouden als één man voor hem vechten. Zijn wraak zou allesvernietigend zijn.

Toen draaide hij zich om en liep de heuvel weer af. Zijn hart gevuld met haat. Er was geen ruimte meer voor andere gevoelens.

In de open bossen, net voorbij een snel stromend beekje, stond Anara tussen de takken van de bomen door te turen. De zon, die net tussen de bomen door piepte, scheen op haar kastanjebruine haren. Daardoor glansde het als dauwdruppels op een herfstblad.

‘Tareth, kom eens kijken,’ riep ze tegen haar twee jaar oudere zus, ‘hier staan er heel veel.’ Tareth kwam aanlopen en keek naar de plek die haar zusje aanwees. Het stond vol met bessenstruiken en daar vlakbij groeide een aantal bosaardbeien. Tareth liep er meteen op af en begon ijverig te plukken.

‘Nu hoeven we niet het hele bos af te zoeken,’ zei ze blij, en ze plukte een handvol aardbeien, die ze onmiddellijk in haar mond propte.

‘Als jij zo door gaat moeten we dat wel,’ merkte Anara plagerig op. Ze knielde naast haar zus neer en begon ook te plukken.

Anara had altijd vol bewondering tegen haar zus opgekeken. Tareth was stevig gebouwd en stoer, had een hoekig, vriendelijk gezicht en stroblond haar tot op de schouders. Met haar donkerbruine ogen nam ze alles in de omgeving aandachtig in zich op. Niets ontging haar. Dat was maar goed ook, want de bossen konden gevaarlijk zijn. Maar het meest bewonderde Anara haar zus om het gemak waarmee ze met pijl en boog kon omgaan. Hun vader, Boden, had het hen allebei bijgebracht, maar Anara had het nooit onder de knie gekregen. Daarentegen had zij de gave van hun moeder, Mariana, geërfd om kruiden te herkennen en er geneeskrachtige drankjes en smeerseltjes van te maken, maar dat vond ze niet zo bijzonder. Volgens haar was ze nog lang niet zo goed als haar moeder. Mariana was beroemd in de wijde omgeving als genezeres. Bovendien kon ze het lekkerste bessensap en de beste vruchtengelei van de streek maken. Ook zij had haar beide dochters in het vak onderwezen, maar Tareth had er geen geduld voor en ging liever met haar vader op jacht.

Deze ochtend waren de jonge vrouwen al vroeg vertrokken om bosvruchten te plukken en kruiden te verzamelen die ze niet zelf in hun tuin hadden staan. Ze waren allebei gekleed in een stevige donkergroene broek en lichtbruine tuniek. De typische bosdracht van deze streek. Anara leek niet op haar zus. Ze was tenger gebouwd en klein van stuk en had heel lang haar dat ze in een vlecht op haar rug droeg. In haar helderblauwe ogen had ze een intense blik, alsof ze meer zag dan er was. Met haar

vrolijke wipneusje en sproetjes op haar wangen zag ze er schattig uit. Dat wist ze, en ze haatte het, want daardoor nam nooit iemand haar serieus.

Het was heerlijk warm in hun plekje in de zon. In naburige bomen zaten een paar vogels te ruziën en nu en dan hoorden ze het lome gezoem van een bij. Anara veegde een paar zweetdruppeltjes van haar voorhoofd, en snoof genietend de geuren op van de vruchten, die zich vermengen met die van de aarde, en het scherpe aroma van kruiden. Ze stopte een paar bessen in haar mond, en voelde hoe de zachtzure smaak haar mond vulde. Tareth veegde haar handen af aan haar broek.

‘Zullen we even pauze nemen en wat eten en drinken?’ stelde ze voor.

‘Goed idee,’ antwoordde Anara. Ze namen plaats op een stukje zacht mos aan de voet van een beuk en pakten hun brood, kaas en water.

De open bossen, waarin ze zich bevonden, vormden het grensgebied van hun thuisland Noordrijk. Ze werden zo genoemd omdat de bomen verspreid stonden en er dus veel zonlicht en ook regenwater bij de bodem kon komen. Op de vele open plekken bloeiden groepen wilde bloemen in zachte pasteltinten, die het bos een lieflijk aanzien gaven. Er waren vele soorten bomen, planten en struiken, waardoor er veel voedsel te vinden was. Het was er relatief veilig, maar soms liepen er beren rond en roedels wolven uit het donkere woud. Daarom had Tareth altijd haar pijlen en boog bij zich en bleef ze altijd op haar hoede.

Het donkere woud, waar de open bossen op uitliepen, vormde het grensgebied van het mysterieuze land Matrea. Van dit land waren de grenzen gesloten. Tenminste, voor mannen. Of zij er als vrouw wel binnen mochten, wisten Anara en Tareth niet. Er werd veel over Matrea gefluisterd. Dat de vrouwen heksen waren. Dat ze mannen kwamen verleiden, vervolgens met de noorderzon vertrokken, en later kleine jongetjes kwamen brengen. Of dat waar was hadden de zusjes nooit uitgezocht. Er werd ook gefluisterd dat er een oorlog met Matrea op handen was. Ze hoopten maar dat dit niet waar was, maar op de markt in de stadstaat Meekranen hadden ze pamfletten gezien waarop iedereen opgeroepen werd om zich aan te melden voor het Baroniaanse leger. In hun kleine dorpje hadden ze van dit alles nog niets gemerkt.

Terwijl de zusjes lekker zaten te rusten en te genieten van de maaltijd en het mooie weer dat het begin van de zomer ze bood, hoorden ze in de verte geschreeuw en dichterbij geritsel in de struiken.

‘Wat was dat?’ vroeg Anara, maar Tareth was al opgesprongen en hield haar pijl en boog in de aanslag. Heel dichtbij klonk gekraak en nog veel meer geritsel alsof er een beer in aantocht was. Maar in plaats daarvan

kwamen er twee jongemannen tussen de bomen uit stuiven. Bij de aanblik van de twee meisjes stopte de voorste van de twee zó abrupt dat de achterste tegen hem aanbotste en ze met z'n tweeën over de grond tuimelden. De achterste jongen deed zijn mond open om zijn vriend een onwelvoeglijk woord toe te voegen, toen ook hij de zusjes in het oog kreeg. Hij sloot zijn mond en kwam overeind.

‘Sorry dat we jullie zo hebben laten schrikken,’ bracht de eerste, en de langste, jongen hijgend uit,’ terwijl ook hij oprabbelde en het stof van zijn kleren sloeg, ‘maar we worden achterna gezeten.’

‘Hebben jullie ruiters gezien?’ onderbrak de ander hem.

‘Ruiters? Nee,’ begon Anara terwijl ze een bezorgde blik achter de twee jongemannen wierp. ‘Door wie worden jullie achterna gezeten?’ vervolgde ze.

‘Door een patrouille van de Baron, maar ik geloof dat we ze kwijt zijn,’ zei de langste weer. ‘Laten we even rustig gaan zitten, dan zullen we jullie alles uitleggen. Ik ben Malm, en dit is Pecko.’ Ook de zusjes stelden zich voor en ze namen allemaal plaats aan de voet van de beuk. Daar deelden hun voedsel. De jongens hadden gedroogd vlees en appels bij zich.

‘Hoe kom je nou aan appels in deze tijd van het jaar?’ vroeg Anara verbaasd.

‘Bewaard, in onze kelder,’ antwoordde Pecko.

‘Dan moeten jullie een aardige voorraad hebben.’

‘Klopt, we hebben veel appelbomen in ons land. We komen uit Kalinië.’ Kalinië was het buurland van Noordrijk en was bekend om de vele soorten fruitbomen. Tareth had allang gehoord dat ze daar vandaan kwamen. De jonge mannen hadden het scherpe accent van Kalinië met veel harde G’s. Hun eigen Noordrijkse accent was veel zangeriger.

Onder het eten vertelden de jongens hun verhaal. Een week eerder waren er plotseling groepen ruiters van het leger van de baron in hun stad opgedoken. Ze hadden alle mannen, en alle jongens en meisjes van boven de twaalf, uit hun huizen gesleurd en ze bijeengedreven op het grote plein. Iedereen moest zich melden voor het leger van de Baron.

‘Waarom zouden we dat doen,’ had een dappere man geroepen, ‘wij wonen niet in Baronië.’ De commandant had hooghartig gelachen.

‘Dit land valt, net als Noordrijk vanaf heden onder het bewind van Baronië.’ Een ontsteld gemompel was uit het publiek opgestegen.

‘Dat slappe stelletje van onze Raad heeft zeker een flinke zak met geld gekregen,’ had Pecko tegen zijn vriend Malm gefluisterd.

‘Ja, of ze zijn vermoord,’ had Malm somber opgemerkt. Iedereen had een half uur gekregen om zijn spullen te pakken en terug te keren naar het plein. Desertie werd met de dood bestraft. Toch hadden Malm en Pecko het erop gewaagd. Ze waren via het Noorderbos gevlucht naar Noordrijk waar ze ook op troepen van de Baron waren gestuit. Via allerlei omtrekkende bewegingen waren ze uiteindelijk in de open bossen beland, waar ze al snel achterna gezeten werden door een groepje ruiters van de Baron. Tijdens het hele relaas wierpen Malm en Pecko regelmatig ongeruste blikken om zich heen.

‘Ik begrijp het niet,’ zei Tareth, ‘iedereen kan zich toch vrijwillig voor dat leger aanmelden. Waarom zouden ze dan nu ineens mensen met geweld gaan rekruteren?’

‘Dat was eerst wel zo,’ antwoordde Pecko met zijn mond vol, ‘maar blijkbaar kwamen er niet genoeg aanmeldingen. Dus nu halen ze iedereen uit de omringende landen gewoon op. Als je niet mee wilt doen word je zonder pardon vermoord.’

‘Hebben jullie de ruiters van de baron nog niet gezien?’ vroeg Malm.

‘Nee, maar als ze door Noordrijk getrokken zijn, hebben ze waarschijnlijk de hoofdweg van Timis naar Noria genomen,’ zei Tareth. ‘Wij komen uit Nacht, dat ligt hier in het grensgebied. Daar zullen ze niet zo gauw komen.’

‘Nu dus wel,’ merkte Malm droog op. Nacht lag een paar uur lopen van deze plek in de open bossen, aan de oever van de Boven Maarn. In lang vervlogen tijden hadden vele hoge bomen op die plek al het licht weggenomen. Daaraan dankte het dorp zijn naam. Het was indertijd een veilig toevluchtsoord. Toen de landen gesticht waren, en er een tijd van vrede aanbrak, waren de bomen gekapt en lag het dorp in de volle zon. Alleen de naam was gebleven.

Intussen zat Anara geboeid naar Pecko te kijken. Ze had nog nooit zo’n prachtige jongen gezien. Zijn gezicht werd omlijst door een woeste bos gitzwarte krullen, hij was atletisch gebouwd en had een hazelnootkleurige huid. Zo nu en dan dwaalde zijn blik naar Anara en keek hij haar, van onder lange donkere wimpers, nieuwsgierig aan. Vooral de kleur van zijn ogen vervulde Anara met verbazing. Ze waren bijna goudkleurig, mosterdgeel. Ze kreeg het er nog warmer van dan ze al was en deed net of ze de bloemen aan haar voeten aan het bestuderen was.

Malm en Tareth merkten hier niets van en vervolden hun gesprek. ‘Waar gaan jullie nu heen?’ vroeg Tareth?

‘Wij zijn op weg naar Meerland,’ antwoordde Malm. Hij wreef door zijn kortgeknipte, lichtbruine haar, alsof hij het wilde kammen. ‘We hebben gehoord dat het daar veilig is. In tegenstelling tot de rest heeft dat land tenminste een echt leger. Het is alleen gevaarlijk want er zijn overal patrouilles. Konden we maar dwars door Matrea reizen,’ verzuchtte hij terwijl hij zijn grijze ogen op het zuiden richtte, ‘maar dat is helaas niet mogelijk.’

Tareth wilde er net tegenin brengen dat die route ook niet zo handig zou zijn toen ze een laag gegrom hoorden dat hen tot op het bot verkilde. Geschrokken sprongen ze op en gristen hun spullen bij elkaar. Op hetzelfde moment kwam er een enorme, zwarte wolf uit de struiken tevoorschijn. Ze hadden geen tijd meer om hun wapens te trekken en renden er allemaal tegelijk vandoor. Onderweg greep Tareth haar pijlen en probeerde de boog op de wolf te richten, maar hij was al te dichtbij. Net toen hij haar wilde grijpen, was Pecko bij haar met zijn zwaard en hij gaf het beest een flinke haal over de snuit. De wolf jankte en remde af, maar zette daarna de achtervolging weer in. Achter hem waren meer wolven te zien. Daar weer achter kwamen ruiters in zicht. Malm gaf de volgende aanvaller een jaap in zijn poot. Hierdoor kregen ze weer even een voorsprong. Anara had van haar leven nog niet zo hard gerend en ze was ook nog nooit zo bang geweest. Ze renden en renden maar door. Hoe lang wist Anara niet. Het konden uren zijn, maar ook minuten. Ze begon moe te worden. Net toen ze het bijna opgaf, doemde er voor hen uit een veel dichter begroeid bos op: Het Donkere Woud.

Ze renden zonder er bij na te denken door. Struiken rukten aan hun kleding en schramden hun armen. Takken striemden hun gezicht, maar ze bleven rennen tot ze helemaal buiten adem waren, en wel moesten rusten. Onderweg waren ze een paar kleine stroompjes overgestoken, waardoor de wolven misschien hun spoor kwijt waren. Ze hoorden ze in elk geval niet meer.

‘Wat waren dat voor monsters?’ zei Anara hortend terwijl ze naar adem hapte. ‘Dat waren geen gewone wolven.

’Nee, beslist niet,’ merkte Tareth verbeterd op. Ze wiste het zweet van haar voorhoofd met de rug van haar hand, en sloeg enkele blaadjes van haar tuniek. ‘De wolven die hier normaal gesproken voorkomen zijn klein en grijs. Bovendien zijn ze erg schuw.’ Ze rilde bij de herinnering aan de grote zwarte, agressieve monsters.

‘Het leek erop dat ze getraind waren om op mensen te jagen.’ hijgde Malm. ‘Maar wat doen we nu? We kunnen niet terug.’

‘Door dan maar,’ zei Pecko vooruit wijzend. ‘Dieper het bos in, richting Matrea. En dan afbuigen naar het oosten, of hopen dat ze ons erin willen laten. Ik heb wel eens gehoord dat reizigers in nood het land wel in mogen.’

‘Ons zullen ze wel binnenlaten, en als wij een goed woordje voor jullie doen, mogen jullie misschien wel mee,’ zei Tareth hoopvol. Ze dronken wat water uit hun veldflessen en besloten toen maar weer door te lopen. Het was vrij donker in het bos en er stonden veel minder planten en struiken. Er waren voornamelijk hoge, oude bomen en enkele taaie, doornige struiken. Malm hakte hier en daar wat struiken uit de weg en ze liepen de hele verdere dag door zonder nog een wolf te horen of te zien.

Toen de avond viel hield het groepje halt om te eten en hun kamp op te slaan. Gelukkig hadden ze op hun vlucht de rugzakken meegenomen. Alleen de manden met bessen en aardbeien waren achter gebleven.

‘Onze ouders zullen wel ongerust zijn,’ zei Anara bedrukt. Tareth knikte bedenkelijk.

‘Maar we kunnen ook niet terug, want jonge vrouwen worden dus ook gerekruteerd.’

‘Hoeveel voedsel hebben we nog?’ vroeg Malm praktisch. ‘We kunnen beter geen vuur maken, en ook onze tent niet opzetten. We willen niet opvallen en snel weer weg kunnen als het moet.’

‘Wij hebben altijd noten, en gedroogd fruit bij ons voor noodgevallen, en we hebben nog wat brood,’ vertelde Tareth. De jongens hadden nog wat gedroogd vlees over, en ze deelden hun karige maal. Aangezien de meisjes geen spullen voor de nacht bij zich hadden, kregen ze de warme, grijze reismantels, die de twee vrienden bij zich hadden, om zich in te wikkelen. De jongens zelf nestelden zich in hun dekens. Voordat Anara ging liggen verzamelde ze armen vol met lang, zacht gras waar ze een comfortabel bedje van ging maken. De twee Kaliniërs lagen dat vol verbazing aan te kijken.

‘Zo hoogheid, is het nu allemaal naar uw zin?’ vroeg Pecko spottend.

Anara, die niet door had dat hij haar plaagde, kreeg een hoogrode kleur en antwoordde verontschuldigend: ‘Ik ben het niet gewend om in de vrije natuur te slapen.’

‘Trek je daar toch niets van aan,’ merkte Tareth op, terwijl ze ook een stapel gras voor zichzelf uitspreidde. ‘Jij mag best een beetje voor jezelf zorgen hoor.’

‘Ja, zorg vooral niet voor ons,’ mompelde Pecko in zijn deken. Deze keer zag Anara de vrolijke lichtjes in zijn ogen wel. Ze draaide zich om en liet zich voorzichtig op haar zorgvuldig gespreide bedje Zakken. Die nacht zouden ze om de beurt de wacht houden.

Anara kon de slaap niet vatten. Ze lag in haar mantel naar de donkere nacht te staren. Het koelde steeds meer af en ze lag te rillen van de kou. Ondanks het zachte gras vond ze op de grond slapen maar niets. Hier en daar voelde ze akelige bulten en puntige stenen in haar rug prikken. Ook kwamen er allerlei akelige scenario’s in haar hoofd langs.

‘Als we hier opgevreten worden door de wolven zullen papa en mama nooit weten wat er met ons gebeurd is,’ dacht ze wanhopig. ‘En als we meegenomen worden naar Baronië zien we ze misschien ook nooit meer terug. Ik wil niet vechten in een leger. Ik wil gewoon naar huis.’ Met moeite hield ze haar tranen in en ze verbaasde zich over het gemak waarmee de anderen in slaap waren gevallen. Een tijdje lag ze te kijken naar de rug van Malm die in het zwakke maanlicht als een rotsblok in zijn deken gehuld op wacht zat. Maar daarna moest ze toch in slaap zijn gevallen, want toen ze door Pecko gewekt werd om de laatste wacht over te nemen was het al bijna ochtend.

Tijdens haar wacht ging het tot overmaat van ramp nog regenen nog. Ze trok de mantel steviger om zich heen en voelde hoe die langzaam maar zeker doorweekte. De hoge bomen hielden in eerste instantie de druppels tegen, maar daarna kwamen ze vertraagd in groten getale naar beneden. En lang nadat het gestopt was met regenen druppelde het nog door. Het leek wel of de bomen er plezier in hadden om druppels te bewaren, en ze in een onbewaakt ogenblik precies in een onbedekt plekje van je nek te laten vallen. Anara werd door en door koud en liep af en toe heen en weer om een beetje warm te worden. Tegen de ochtend kwam er vanuit de grond mist opzetten. Slierten nevel zweefden tussen de bomen door als geesten die hun kans afwachtten om het groepje jonge mensen mee te nemen naar hun duistere wereld. In deze naargeestige sfeer trokken de reisgenoten, tegen wil en dank, door. Ze hadden niet veel meer te eten gehad bij het ontbijt en ze besloten dan ook om onderweg te gaan jagen en voedsel te zoeken. Anara plukte onderweg eetbare bladeren en groef een aantal wortels uit.

Tareth en Malm liepen voorop.

‘Is het eigenlijk niet verstandig om nu al oostwaarts te lopen, zodat we via het bos om Matrea heen kunnen trekken?’ vroeg Tareth.

‘Nee, want dan lopen we de mannen van de Baron waarschijnlijk recht in de armen,’ antwoordde Malm met een bezorgde frons op zijn voorhoofd.

‘We kunnen alleen maar hopen dat we Matrea in mogen. Zo niet, dan kunnen we altijd nog vlak langs de grens naar het oosten trekken. Dat lijkt me een stuk veiliger.’ Hoewel ze zich afvroeg waar die grens dan precies lag knikte Tareth alleen maar en een tijdje liepen ze zwijgend door.

‘Zouden ze eigenlijk weten dat er een groot leger klaar staat om ze aan te vallen,’ vroeg ze toen.

‘In Matrea? Ja, dat denk ik wel. Er reizen regelmatig vrouwen uit Matrea naar de omringende landen.’ Malm sloeg een van de vele muggen, die hen teisterden op zijn arm plat en vervolgde: ‘Ik weet alleen niet of ze zich ertegen kunnen verdedigen. Normaal kom je niet zo maar de grens over, maar of ze ook een leger tegen kunnen houden...’ Hij liet de rest van de zin onuitgesproken tussen hen in hangen.

‘Is het eigenlijk waar,’ begon Tareth met een nadenkende blik, ‘dat er een soort onzichtbaar schild op de grensovergangen staat, waar niemand doorheen kan?’ Zoiets had ze wel eens opgevangen in het dorps huis.

‘Het scherm? Ja, dat is waar. Alleen vrouwen en dieren worden er doorheen gelaten. Maar bezoekers komen meestal via de pas, en niet via

het bos, dus ik weet niet of de grensbewaking hier het scherm wel voor iemand zal laten zakken.’

‘Hoe weet je dat allemaal?’ vroeg Tareth verbaasd. Malm hield zijn ogen strak op de grond gericht, en zijn stem was vlak.

‘Omdat ik een van de zonen van Matrea ben.’ Dat liet Tareth even tot zich doordringen.

‘Echt?’ Ze duwde een paar laaghangende takken uit de weg en vervolgde: ‘Is het echt waar dat ze hun zonen wegbrengen?’ Malm knikte slechts.

In Matrea waren mannen niet welkom, dus als de bewoonsters kinderen wilden moesten ze buiten het land mannen zoeken om zwanger te worden, legde Malm uit. Zodra dat gelukt was gingen ze weer terug. Als er dan een zoon geboren was, werd die op tweejarige leeftijd naar zijn vader gebracht. Dat zette veel kwaad bloed.

‘Maar heb je dan geen hekel aan de vrouwen van Matrea? Zou je jezelf dan niet vrijwillig voor het leger willen aanmelden?’ vroeg Tareth.

Malm keek haar gekweld aan. ‘Dat zou betekenen dat ik dan tegen mijn moeder zou moeten vechten, en dat zal ik echt nooit doen. Er wordt veel kwaad gesproken over de vrouwen, en veel mannen en zonen zullen zich gebruikt en in de steek gelaten voelen, maar ze hebben vaak geen andere keus. Mijn moeder heeft ook nog een dochter in Matrea. Ze kwam voor een onmogelijke keus te staan. Ze wist dat mijn vader goed voor me zou zorgen, en ze komt me regelmatig opzoeken. Voor haar was dat gewoon de beste optie.’

De andere twee hadden al die tijd zwijgend toegehoord, maar nu vroeg Anara zich toch ook iets af.

‘Ik begrijp wel dat mannen zich voor het leger van de baron aanmelden, want die voelen zich waarschijnlijk tekort gedaan, maar waarom zouden vrouwen zich aanmelden?’ vroeg ze.

Pecko antwoordde: ‘Jaloezie. Ze vinden dat de vrouwen van Matrea hun mannen inpikken en vaak moeten ze dan ook nog de zoons, die uit de korte relaties worden geboren, opvoeden’. Anara vroeg zich af of die vrouwen zich dat eigenlijk wel realiseerden, maar sprak dat niet uit.

De hele verdere dag bleven ze doorlopen in zuidelijke richting. Langzamerhand trok de nevel op en werd het warmer in het bos. De zon scheen weer door de takken en bereikte zo af en toe de bodem. In het begin gingen ze in die sporadische straaltjes zon zitten om weer lekker warm te worden, maar ’s middags werd dat al weer veel te warm. De mantels en deken droogden op en konden weer opgeborgen worden in de rugzakken. Het rook naar vochtige bladeren in het woud. De korte laarzen

van de zusjes, en de stevige schoenen van de Kaliniërs zonken bij iedere stap weg in de humusrijke bodem.

Malm liep zich af te vragen hoe zijn leven verlopen zou zijn als hij bij zijn moeder had mogen blijven. Hij was opgegroeid bij zijn vader, en een aardige stiefmoeder, die goed voor hem zorgde. Zij had twee dochtertjes gekregen. Hij was dol op zijn jongere zusjes, en kon zich een leven zonder hen niet voorstellen. Zijn oudere zus in Matrea kende hij veel minder goed. Zou hij met haar gespeeld hebben, of zouden ze ruzie gemaakt hebben? Hij kon er zich geen beeld van vormen. Ergens in zijn achterhoofd probeerde een vage herinnering naar de oppervlakte te komen, maar hij zakte net zo snel weer weg. Malm gaf het op en hield zich weer bezig met het heden. Zo trok het kleine groepje reizigers steeds verder door naar het zuiden. Het woud was enorm, maar ze schoten lekker op. Inmiddels waren ze ervan overtuigd dat ze hun achtervolgers kwijt waren geraakt.

Toen op de derde dag de zon achter de horizon verdween, sloegen ze hun kamp weer op tussen een paar grote rotsblokken die schuin tegen elkaar aanstonden, waardoor ze een dak boven hun hoofd hadden. Voor het avondeten hadden ze een paar hazen gevangen. Malm maakte een klein vuurtje in een diepe kuil, in de hoop dat het niet op zou vallen, waarop ze de hazen roosterden en de groenten kookten. Anara was druk in de weer met allerlei kruiden die ze kwistig over de pruttelende etenswaren strooide. Toen het klaar was deelde ze aan iedereen een nap met voedsel uit. Pecko nam een hap en trok een verrukt gezicht.

‘Dit is heel lekker Anara, hoe doe je dat?’ Anara kleurde tot diep onder haar haarwortels. Ze haalde haar schouders op.

‘Gewoon met wat kruiden en...,’ ze diepte een zakje uit haar kleding op, hield het omhoog en vervolgde: ‘een beetje zout uit Meerland.’

‘Nooit je culinaire geheimen verraden,’ raadde Tareth haar glimlachend aan. ‘Maar hij heeft gelijk, het is heel erg lekker. Je hebt jezelf overtroffen.’ Anara voelde zich opgelaten onder al die aandacht en merkte dat ze nog veel roder werd. Snel begon ze tussen haar spullen te rommelen, alsof ze iets heel belangrijks zocht.

Na het eten wikkelden ze zich weer in hun mantels en dekens en vielen al snel in slaap. Anara had weer de laatste wacht. Op het geluid van de krekels, en het irritante gezoem van de muggen na, was het stil in het bos. Het was iets minder koud dan de nachten daarvoor, maar Anara dook toch diep weg in haar mantel. Ze had het gevoel dat ze bekeken werd door honderden onzichtbare ogen. Daardoor liepen de rillingen haar over de

rug. De wacht was saai en zo af en toe betrapte ze zichzelf erop dat haar ogen even dicht vielen.

‘Wakker blijven,’ zei ze tegen zichzelf en ging maar even heen en weer lopen. Toen ze weer zat, zakten door de vermoeidheid van de afgelopen dagen toch haar ogen dicht.

Niet zo ver daarvandaan hadden de wolven hun spoor weer opgepikt. Twee mannen slopen te voet achter ze aan. Hun paarden hadden ze achtergelaten. Die konden in dit dichtere bos toch niet snel vooruit komen. ‘We komen in de buurt, de wolven raken opgewonden, zie je dat?’ vroeg de een aan de ander. De ander knikte alleen maar en lachte vals voor zich uit.

Anara droomde over Tareth. Het was een akelige droom. Haar zus lag geboeid en vuil op een jute zak in een donkere ruimte en riep om hulp. Maar ze kon haar niet bereiken. Hoe ze het ook probeerde, ze kwam geen stap verder. Plotseling liep Tareth in een bos tussen vele andere mensen. Soldaten? Anara kon het niet goed zien. En toen: totale duisternis. Anara tastte in het rond en kreeg een beklemmend gevoel op haar borst.

Er klonk een akelig geluid. Het klonk heel bekend. Met een schok schrok ze wakker. Gedesoriënteerd keek ze om zich heen. Even wist ze niet meer waar ze was. Toen klonk het geluid uit haar droom weer. Een laag, zacht gegrom van achteruit de keel. Ze realiseerde zich met grote schrik dat ze in slaap gevallen was, maar dat dit geluid heel erg echt was. En het was heel dichtbij. Ze schoot overeind en schudde de anderen door elkaar.

‘Wakker worden, we moeten weg,’ riep ze in paniek. Pecko stond vrijwel meteen overeind. Tareth en Malm probeerden nog te begrijpen waar ze ook al weer waren toen er een angstaanjagend gehuil op steeg uit de bosjes. Dat was een duidelijk teken om op de vlucht te slaan. Nog net konden ze hun wapens bij elkaar grissen. De rest moest maar achterblijven. Alleen Anara, die geen wapens had, kon nog net haar rugzak grijpen. Opnieuw begon de jacht van de wolven en opnieuw zaten die hen al weer heel snel op de hielen. Anara kon minder hard rennen dan de anderen en raakte een beetje achterop. Ze voelde een van de wolven al happen naar haar laars. De mantel maakte het haar ook niet makkelijker. Ze maakte hem onder het lopen los en smiet hem toen achter zich over de kop van de wolf. Daarop kon ze zich weer snel van hem verwijderen.

Toen de wolven het kleine groepje weer hadden ingehaald draaide Malm zich om en sloeg op ze in met zijn zwaard. Er ging er één neer, maar een van de anderen greep Malm in zijn been. Hij slaakte een kreet van pijn en sloeg wanhopig om zich heen met zijn zwaard. Een van de wolven sprong

boven op hem en beet zich vast in zijn heup. Pecko kwam hem te hulp en stak zijn zwaard diep in de kop van de wolf. Een andere verwondde hij zo dat die zich jankend uit de voeten maakte. Tareth schoot een derde neer met haar pijl. Verder waren er nog geen wolven te zien, maar ze hoorden ze wel aankomen met de mannen, schreeuwend, in hun kielzog. Malm was zwaargewond.

‘Wat doen we nu?’ jammerde Anara, die zich behoorlijk schuldig voelde. ‘Jullie grijpen ieder een been, en ik neem hem onder zijn armen,’ riep Pecko.

‘Nee,’ bracht Malm moeizaam uit ‘Laat me maar, zonder mij zijn jullie sneller.’

‘Wij laten jou hier niet achter,’ zei Pecko resoluut, en pakte hem beet.

‘Wacht,’ riep Anara plotseling heel beslist. ‘Dat kan zo niet. Hij moet eerst verbonden worden, anders overleeft hij het niet.’ Daarop begon ze koortsachtig haar rugzak te doorzoeken, terwijl de anderen zenuwachtig om zich heen stonden te kijken. Tareth luisterde ingespannen of ze al iets aan hoorde komen. Ze begrepen allemaal dat Anara gelijk had. Als ze Malm zo meenamen zou hij ten dode opgeschreven zijn. Eindelijk trok Anara allerlei kruiden en lange repen stof uit haar tas. Ze ging koortsachtig in de weer met madeliefjes om het bloed te stelpen en salie om de wonden te ontsmetten. Pecko wipte ongeduldig van zijn ene voet op de andere.

‘Schiet alsjeblieft op,’ siste hij nerveus. Tareth wierp hem een donkere blik toe: ‘Dit helpt niet.’ De woede klonk door in haar stem, maar ook zij had gehoord dat de geluiden van hun achtervolgers steeds dichterbij kwamen. Het kon nu niet lang meer duren voor ze ontdekt werden. Intussen verbond Anara de wond stevig, snel en secuur, zonder zich ergens iets van aan te trekken. Zodra ze daarmee klaar was tilden de drie Malm op en liepen met hun zware last zo snel als ze konden door.

De wolven waren gelukkig nog niet in zicht, maar Anara wist dat ze het zo niet lang vol zouden houden. Malm was buiten bewustzijn geraakt en Pecko was gewond aan zijn arm, zag ze. Wanhopig zwoegden ze voort, een heuvel op, en weer af, weer een heuvel op. Tot plotseling de grond stijl afliep. Tareth gleed uit, waarna ze het geen van allen meer hielden en ze allemaal de heuvel af tuimelden. Beneden bleven ze uitgeput liggen.

‘Ik hoor de wolven niet meer,’ zei Tareth zacht, ‘zouden we nu veilig zijn?’

‘Daar zou ik maar niet op rekenen,’ antwoordde Pecko met zijn ogen strak op één punt gericht. Ze volgde zijn blik. En daar stonden ze: zwijgend en grimmig.

Prinses Nayana van Marea, zat heerlijk in haar tuin te genieten van de vroege ochtendzon. De rozen stonden al volop in bloei en hun geur verspreidde zich licht over de hele tuin. Ook de lelies en de riddersporen tooiden zich al in hun mooiste kleuren.

Nayana bestudeerde de bijen die doelbewust van bloem naar bloem vlogen. Ze hoorde hun geruststellende gezoem. Hier en daar fladderden mooie blauwe vlinders rond. Het leek alsof ze zomaar ergens heen gingen en zo af en toe bij toeval een bloem tegen kwamen.

‘Wat lijkt me dat heerlijk,’ dacht Nayana, ‘om zo vrij te zijn. Zo maar ergens heen te gaan en maar zien wat je tegen komt onderweg zonder je ook maar ergens zorgen over te maken.’ Ergens op een plekje in de schaduw zag ze een naaktslak zitten. Hij richtte zijn bovenlijfje op en begon te eten van een piepklein plantje. Ze bekeek hem glimlachend en beseftte dat ook zulke langzame dieren als de naaktslak zo hun eigen plekje in de natuur hadden.

Ze schrok op uit haar mijmeringen toe er iemand haar tuinhek binnenkwam.

‘Hallo,’ riep haar beste vriendin Nirini vrolijk. ‘Wat zit jij daar lekker ontspannen.’ Ze liep het tuinpad op. Haar korte, blonde krullen stonden als een krans om haar hoofd en dansten bij iedere stap op en neer.

‘Ja,’ antwoordde Nayana, terwijl ze een stoel bij trok, ‘ik zit van mijn tuin te genieten. Kom erbij. Wil je iets drinken?’

‘Graag,’ antwoordde Nirini. Ze boog ze zich over een van de rozen en snoof de subtiele geur op, waarna ze plaats nam. Nayana schonk haar een glas zelfgemaakt vruchtensap in. Nirini had een open, rond gezicht, dat altijd leek te lachen, ook als ze serieus keek, zoals nu.

Ze nam een slok van haar sap, en zei toen met een teleurgestelde uitdrukking: ‘De komende tijd zijn alle vruchtbaarheidsreizen uitgesteld.’

‘Ja natuurlijk,’ merkte Nayana op, ‘het is op dit moment veel te gevaarlijk buiten onze grenzen. En van de laatste vruchtbaarheidsreis is nog niet eens iedereen teruggekomen.’

‘Dat kan wel waar zijn,’ zei Nirini, ‘maar ik had me er heel erg op verheugd.’

‘Je weet hoe ik daarover denk,’ antwoordde Nayana een beetje geërgerd. Ze ging verzitten en trok haar korte, witte broek iets naar beneden omdat

de stoel in haar been prikte. ‘Wil jij dan helemaal geen kinderen,’ vroeg Nirini.

‘Jawel, maar niet op deze manier. Pas als onze onmenselijke regels veranderd zijn zal ik er eens over denken.’ Nirini rolde met haar ogen, maar zei wijselijk niets.

‘Het is niet voor niets dat ze in de andere landen zo boos op ons zijn dat er nu een leger klaarstaat om ons aan te vallen.’ Nayana wipte omhoog op haar stoel om haar woorden kracht bij te zetten.

‘Ons systeem deugt gewoon niet! Je mag kinderen niet in de steek laten, en je mag vrouwen ook niet dwingen om ze af te geven!’ Haar stem was bij iedere zin luider geworden. Nirini maakte een sussend gebaar.

‘Dat is toch ook niet verplicht,’ begon ze, maar Nayana ging al weer verder. ‘En dan die arme mannen. Ze worden verliefd op een vrouw, maar als ze eenmaal zwanger is, verlaat ze hem en als ze een zoon krijgt staat ze drie jaar later bij hem op de stoep en mag hij dat kind ineens gaan opvoeden. Ik zou ook boos zijn.’ Het was korte tijd stil. Nayana nam ook nog een slok uit haar glas. Haar goede humeur was helemaal verdwenen.

‘Als ik ooit koningin wordt, ga ik de regels veranderen,’ nam ze zich voor. ‘Een zoon moet minstens bij zijn moeder mogen blijven tot hij volwassen is. Als ze hier opgroeien worden het heus geen agressieve woestelingen.

‘Hoe weet je dat nou?’ vroeg Nirini, ‘je hebt nog nooit een man ontmoet, dus je kunt niet voorspellen hoe ze gaan reageren. Volgens zeggen zit agressie gewoon in de mannen.’

‘Daar geloof ik niks van. Het zijn mensen net als wij. Volgens mij heeft het met de omstandigheden te maken. Alle kleine jongetjes hier zijn toch zeker schatjes?’ Nirini zuchtte diep. Ze wist dat iedere discussie hierover met Nayana steeds weer op hetzelfde uitliep, dus gaf ze maar geen antwoord meer. Het was haar helemaal duidelijk. Mannen deugden niet. Matria was toch zeker niet voor niks opgericht?

Bijna twee eeuwen geleden had een groep vrouwen, onder leiding van een vrouw genaamd Elena, besloten dat het genoeg was. Ze waren alle oorlogen en al het geweld beu. Daarom hadden ze Matria gesticht. Een land waarin alleen vrouwen mochten wonen. Ze zochten een gebied uit, met goede, natuurlijke grenzen, waar ze veilig konden wonen. In die tijd bestonden er nog geen landen. Alleen maar een paar kleine stadstaatjes waarvan ‘Schiphaven’, de huidige hoofdstad van Meerland, de grootste was.

Vooraf in het begin ging het heel goed met Matrea. Vele vrouwen trokken er heen en vestigden zich er voorgoed. Het was een vreedzame samenleving. De vrouwen werkten samen en deelden wat ze hadden. In de loop der tijd kreeg iedereen een eigen huis. Sommige vrouwen kozen er voor om met meer mensen samen te gaan wonen in een wat grotere woning. Iedereen had ongeveer evenveel leefruimte tot haar beschikking. Verder waren er gezamenlijke moestuinen en boomgaarden en werd er eensgezind gewerkt aan wegen en gebouwen en werd iedereen bij toerbeurt ingedeeld bij de grensbewaking.

De eerste jaren trokken vrouwen die kinderen wilden weer weg uit Matrea. Soms kwamen ze jaren later met hun dochters weer terug, maar vaker bleven ze voor altijd weg. Hierdoor begon het land op een gegeven moment leeg te lopen. Daar moest een oplossing voor gevonden worden. Na vele vergaderingen besliste de volksraad dat zwangere vrouwen terug mochten komen naar Matrea. Als ze vervolgens een zoon kregen, mocht die bij zijn moeder blijven tot hij twee jaar was. Dan kon de moeder kiezen: Of ze ging met haar zoon buiten Matrea wonen, of ze bracht haar zoon naar zijn vader en kwam zelf weer terug.

Ook dit ging een tijdje goed. De meeste moeders besloten om met hun zoon naar het buitenland te vertrekken, maar als ze ook een dochter hadden stonden ze voor een dilemma. De dochter was meestal van een andere vader, dus konden ze die niet meenemen. Vaak waren de vaders getrouwd met een andere vrouw en konden ze daar dus ook niet bij gaan wonen. Doordat de vrouwen van Matrea alleen maar naar het buitenland gingen om zwanger te worden waren ze nou niet bepaald geliefd. Daardoor werd wonen in het buitenland steeds lastiger.

Langzaam maar zeker besloten steeds meer vrouwen om hun zoon naar hun vader te brengen. Hoe moeilijk ze dat ook vonden, het was meestal de beste oplossing. Sommige vrouwen gingen nog vaak bij hun kind op bezoek. Anderen konden dat niet aan en zagen hun zoons nooit meer. Deze manier van doen had heel wat meer kwaad bloed gezet dan de Matreanen ooit hadden kunnen voorzien. Juist hun geweldloze maatschappij lokte geweld uit.

Terwijl Nayana en Nirini daar zo in de zon zaten te discussiëren kwam er een vrouw gehaast het tuinhek binnen. ‘Prinses Nayana, je wordt verwacht in de raadszaal. Er was vanochtend vroeg iets aan de hand bij de noordgrens,’ riep ze.

Hij rende zo hard als hij kon, maar de wolven haalden hem in. Hij voelde hun hete adem al in zijn rug. Een wolf haalde naar hem uit en er ging een enorme pijnscheut door hem heen. Maar hij bleef rennen. De paniek en de angst gaven hem vleugels. Plotseling was de grond onder hem verdwenen en viel hij in een diep donker gat. Hij voelde hoe hij in de lucht zweefde en wachtte op de klap. In plaats daarvan kwam hij terecht in een dichte mist. Hij zag geen hand voor ogen. Tot zijn verbazing merkte hij dat zijn ogen dicht zaten. Op het moment dat hij ze probeerde te openen hoorde hij een zachte stem, die hem bekend voorkwam, zijn naam noemen en voelde hij heel licht een hand op zijn voorhoofd die hem streelde. Toen hij eindelijk zijn ogen op een kiertje kon openen zag hij licht. Met veel moeite opende hij ze nog wat verder en merkte hij dat hij in een lichte kamer op een zacht bed lag. Voor een open raam wiegden dunne, witte gordijnen zachtjes heen en weer in een zacht briesje. Hij keek verbaasd om zich heen.

Naast hem zat een mooie, krachtige vrouw liefdevol naar hem te kijken. Haar iets grijzende, lichtbruine haar was in een losse knot op haar hoofd vastgezet. En haar grijze ogen leken als twee druppels water op de zijne.

‘Dit bestaat niet,’ dacht hij, ‘droom ik nog steeds?’ Maar de vrouw boog zich naar hem over, streelde zijn wang en zei: ‘Hallo Malm, hoe gaat het met je?’

‘Mam, ben jij dat echt?’ kon hij alleen maar vol verbazing uitbrengen. Daarna herstelde hij zich: ‘Hoe kom je hier, ben je bij mij geroepen. Ga ik soms dood?’ vuurde hij de ene vraag na de andere op haar af.

‘Nee, lieve schat,’ antwoordde ze lachend, ‘Jij bent naar mij toegekomen. Je bent in Matrea.’ Malm wist niet wat hij hoorde. Hoe was hij in Matrea terechtgekomen? Waarom hadden ze hem daar toegelaten? Zijn moeder legde uit dat de vrouwen van de grensbewaking al van verre hadden gezien dat hij en zijn vrienden in gevaar waren. Daarom hadden ze heel even het scherm laten zakken om hen door te laten. Daarna hadden ze het nog sneller voor de neus van hun achtervolgers en de wolven weer dichtgegooid.

‘Onze heezusters hebben samen met jouw medereizigster, Anara, voor je gezorgd, en ze zeggen dat je er weer helemaal bovenop komt,’ vertelde zijn moeder, ‘maar nu moet je rusten.’ Malm wilde helemaal niet rusten. Hij wilde weten waar de anderen waren. Hoe het met hen ging, en hoe

lang ze al hier waren, maar zijn moeder gaf hem iets te drinken en al gauw lag hij heerlijk te slapen.

Toen hij weer wakker werd, stond er een jonge vrouw naar hem te kijken. Ze had gitzwart haar tot op de schouders, en hele donkere ogen waarmee ze hem opmerkzaam opnam.

‘Hallo Malm, ken je me nog?’ ‘In opperste verwarring keek hij naar haar. Voor zo ver hij wist had hij haar nog nooit gezien. En zo’n vrouw als zij zou hij zich toch zeker nog wel herinneren?’

‘Je weet het echt niet meer hè?’, vroeg ze. ‘Jij was vroeger mijn beste vriendje. We deden alles samen.’ Nu begreep hij er echt niets meer van. ‘Hoe kan ik me dat nou herinneren? De reden dat jongetjes hier weg gaan als ze twee zijn is toch juist zodat ze zich hun moeder niet meer zullen herinneren en haar dan ook niet zullen missen?’

‘Ja, maar jij bent hier niet weggegaan toen je twee was. Jij bent gebleven tot je vier was. Wist je dat niet?’

Voor Malm nog meer vragen kon stellen kwam Pecko met veel lawaai binnengestormd.

‘Eindelijk, je bent weer bij. Wat ben ik daar blij om. Je hebt heel wat gemist beste vriend.’ Malm die nog niet was gekomen van de informatie die hij net gekregen had, keek zijn vriend apathisch aan. ‘Hé kom op Malm,’ riep Pecko ongeduldig terwijl hij Malm door elkaar schudde, ‘hoe voel je je?’

‘Auw,’ kreunde Malm. Hij trok een pijnlijk gezicht terwijl hij over zijn arm wreef. ‘Een beetje voorzichtig graag.’

Pecko bekeek hem eens kritisch, ging toen naast zijn bed zitten en vroeg: ‘Herinner je je eigenlijk nog iets van onze vlucht hierheen?’

Malm schudde ontkennend het hoofd. ‘Ik weet alleen nog heel vaag dat Anara me verbonden heeft, maar daarna heb ik volgens mij het bewustzijn verloren.’

‘We dachten dat we er geweest waren,’ vertelde Pecko. ‘Op een gegeven moment zijn we een heuvel afgerold en toen we opkeken stonden er allemaal vrouwen naar ons te kijken. Op de een of andere manier waren we er allemaal van overtuigd dat het soldaten van de Baron waren die met ons kwamen afrekenen.’ Terwijl hij sprak maakte hij grootse gebaren, waardoor Malm bijna kon zien wat er gebeurd was.

‘Het viel ons helemaal niet op dat ze heel anders gekleed waren en geen wapens droegen. Toen ineens kwamen ze in beweging.’ Hij kromp ineen bij de herinnering. Op dat moment had hij echt gedacht dat zijn laatste uurtje geslagen was. Dat dat allerminst het geval was merkte hij al snel.

‘Een paar van de vrouwen bekommerden zich om jou, en een van hen riep dat er een voertuig moest komen om ons naar de hoofdstad te vervoeren. Een voertuig!’ Zijn gezicht straalde euforie uit. ‘Het was geweldig. Ik had nog nooit in zo’n ding gezeten. Pas toen we op weg waren naar Matria beseften we dat we in Matrea waren.’ Pecko liep naar het raam, keek even naar buiten, en draaide zich toen weer om naar zijn vriend: ‘Het is hier ongelooflijk. Zo kleurig. Overal bloemen en iedereen draagt heel vrolijke en fleurige kleding!’

Malm glimlachte om het enthousiasme van zijn vriend. ‘En overal vrouwen natuurlijk,’ merkte hij droog op.

‘Ja, dat wel.’ antwoordde Pecko aarzelend, ‘Tot nu toe was ik de enige man die hier rondliep.’

‘En dat vind jij erg?’ vroeg Malm verbaasd.

‘Ja, veel vrouwen hier hebben nog nooit een man gezien. Dus ze zitten steeds aan me. Dat is eigenlijk best eng.’ Malm schoot in de lach.

‘Dat had ik nou nooit achter je gezocht, dat jij vrouwen nog eens eng zou vinden.’ Op dat moment staken Anara en Tareth hun hoofden om de hoek van de deur.

‘Hallo, mogen we binnenkomen,’ vroeg Tareth. Natuurlijk mocht dat.

‘Je ziet er al veel beter uit, merkte Anara op.

‘Ik hoop dat je vandaag op kunt staan,’ onderbrak Tareth haar zus. ‘Er is een belangrijke vergadering vanavond, en iets zegt me dat jij daar graag bij wilt zijn.’

‘Hoezo, Wat voor vergadering is er vanavond?’

‘Een vergadering van de Kring. Dat is de groep vrouwen die het land bestuurd. Nayana heeft grootse plannen, en daar willen wij deel van uitmaken.’

Malm ging een beetje rechter op zitten in de kussen en vroeg: ‘Wie is Nayana?’

‘De vrouw die bij jou was toen ik kwam,’ antwoordde Pecko. Malm keek om zich heen en merkte nu pas dat de jonge vrouw verdwenen was.

De anderen vertelden hem dat Nayana de dochter van de koningin was.

Hij keek nadenkend voor zich uit. ‘Ze zei dat ik hier gewoond heb tot ik vier jaar oud was. Daar wist ik niets van. Misschien moet ik dat maar eens aan mijn moeder vragen.’ De anderen lieten hem weer met rust zodat hij die middag misschien op zou kunnen staan.

Voor de grote raadsaal waar de vergaderingen van de kring werden gehouden, lag een enorm plein. Er stonden een paar kleine stalletjes waar vruchtensappen en kleine, pittige hapjes werden uitgedeeld, maar door de